

УДК 351.86(042.5)

DOI: 10.24144/2078-1431.2024.2(33).39–48

Ігор Тодоров,*доктор історичних наук, професор,
професор кафедри міжнародних студій
та суспільних комунікацій***Наталія Тодорова,***кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри полікультурної освіти та перекладу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

ПЛАН ПЕРЕМОГИ ЗЕЛЕНСЬКОГО: ПЕРШІ РЕФЛЕКСІЇ

У статті розкрито зміст та перші реакції на План перемоги Президента України В. Зеленського. Це дослідження акцентує на необхідності міжнародної підтримки України в контексті російської агресії, яка суттєво змінила глобальну безпекову систему. Проаналізований План перемоги Президента В. Зеленського розглядається як стратегія для забезпечення національної безпеки України та стримування Росії, що вимагає як політичної, так і військової рішучості з боку колективного Заходу. Зроблений огляд основних пунктів Плану перемоги. Зокрема йдеться про інтеграцію України до НАТО, розширення оборонного потенціалу, стримування російської агресії через економічні та військові санкції, захист стратегічних ресурсів та залучення союзників до повоєнного відновлення.

Розглянуто реакцію Росії та Заходу на План перемоги. Продемонстровано активну підтримку Плану з боку Європейського Союзу та окремих його членів, наголошено на його важливості для регіональної стабільності. Водночас США демонструють стриманість, побоюючись ескалації. Росія розглядає План як загрозу і можливий фактор залучення НАТО в конфлікт. Україна продовжує наполягати на посиленні підтримки, адже лише це може забезпечити її перемогу й стабільність у регіоні, попереджаючи заморожування конфлікту на зразок арабо-ізраїльського.

Ключові слова: національна безпека України, План перемоги, формула миру, НАТО, російська агресія, євроатлантична інтеграція України.

The article examines the content and initial responses to President V. Zelenskyi's «Plan for Victory.» This study underscores the necessity of international support for Ukraine in the face of Russian aggression, which has profoundly transformed the global security landscape. Zelenskyi's «Plan for Victory» is regarded as a strategic framework for ensuring Ukraine's national security and deterring further Russian threats, requiring both political and military commitment from the collective West.

The document outlines the primary elements of the Plan for Victory, which include Ukraine's accession into NATO, the enhancement of its defence capabilities, the deter-

rence of Russian aggression through economic and military sanctions, the protection of strategic resources, and the engagement of allies in post-war reconstruction initiatives.

The study also explores the reactions from both Russia and the West regarding the Plan for Victory. It highlights notable support from the European Union and its individual member states, who emphasize the Plan's importance for regional stability. In contrast, the United States has taken a more measured approach, wary of potential escalation. Russia views the Plan as a threat and a possible trigger for NATO's involvement in the conflict. Meanwhile, Ukraine persists in its call for increased support, asserting that such assistance is essential to achieve victory and maintain stability in the region, thus preventing the conflict from becoming protracted like the Arab-Israeli situation.

Keywords: *national security of Ukraine, Plan for Victory, peace formula, NATO, Russian aggression, Euro-Atlantic integration of Ukraine.*

Актуальність дослідження зумовлена тим, що російське вторгнення в Україну суттєво змінило глобальний безпековий ландшафт, викликавши потребу світової спільноти переглянути існуючий міжнародний порядок. У цьому контексті постає питання невідкладної інтеграції України як ключового елементу в стратегію колективного Заходу для забезпечення спільної перемоги над агресором.

Окремі аспекти названої проблематики вже досліджувались низкою вітчизняних та зарубіжних науковців, таких, як В. Бадрак [5], С. Віднянський [1], В. В'ятрович [2], Л. Гардінг [3], Є. Гарькавий [4], Г. Зеленько [6], С. Плохій [7], О. Потехін [8], С. Присяжнюк [9], І. Рущенко [10], Л. Якубова [13] та інші. Однак сучасні політичні ініціативи та невирішені питання у сфері міжнародної безпеки вказують на необхідність подальших досліджень, які віддзеркалюють сучасний стан кризи міжнародної безпеки.

Метою цієї статті є аналіз перших рефлексій щодо Плану перемоги В. Зеленського. Задля досягнення цієї мети визначено такі завдання: 1) проаналізувати текст Плану перемоги, оприлюдненого В. Зеленським у Верховній Раді 16 жовтня 2024 р.; 2) окреслити основні реакції на цей план з боку партнерів та супротивників України.

Російська агресія проти України мала на меті створити передумови для подальшої експансії РФ в Європу, і це прагнення не є таємницею. Кремль розглядав Україну як легку здобич, а її окупація та підкорення не тільки забезпечили б російським збройним силам стратегічні переваги, а й зміцнили б впевненість Росії у своїх силах та надали їй додаткові ресурси. Однак український опір, попри важкі втрати, все ще не сприймається нашими партнерами як невід'ємна складова загальноєвропейської безпеки.

Провал планів блицкригу змусив Росію глибше зануритися у затяжну війну, використовуючи власні переваги. Це включає не лише ядерний шантаж, що викликає обурення Заходу та занепокоєння з боку Китаю, але й намагання розширити та зміцнити «вісь зла». У 2002 році президент США Джордж Буш-молодший відніс до цієї осі Іран, Ірак та Північну Корею.

Сьогодні Ірак, зазнавши поразки у протистоянні зі США, не становить значної загрози, однак Іран та Північна Корея активно постачають Росії ударні безпілотики та боєприпаси. Тегеран намагається дестабілізувати ситуа-

цію на Близькому Сході, а військовослужбовці КНДР з'являються на території України. Ці події демонструють обмежену ефективність навіть масштабних санкцій проти держав, які протистоять цивілізованому людству.

16 жовтня Президент України В. Зеленський оприлюднив у Верховній Раді широко розрекламований План перемоги. Пункти, представлені в плані, чітко розподілені у часі: перші чотири стосуються військового періоду та спрямовані на завершення війни, а п'ятий пункт стосується повоєнного часу для забезпечення безпеки.

Перший пункт — це негайне запрошення України до НАТО. Україна є демократичною нацією, яка довела свою здатність захищати євроатлантичні цінності та спільний спосіб життя з іншими демократичними країнами. Росія протягом десятиліть використовувала геополітичну невизначеність, і особливо статус України поза НАТО, що і спровокувало її агресію. Запрошення України до НАТО може стати ключовим фактором для забезпечення миру. Хоча членство в НАТО є питанням майбутнього, саме запрошення вже зараз демонструє, що геополітичні розрахунки Путіна є програшними. Це рішення не лише зміцнює Україну, але й укріплює всю євроатлантичну спільноту, оскільки підтверджує місце України в архітектурі безпеки Європи.

Другий пункт стосується зміцнення оборони України. Це включає незворотне посилення обороноздатності країни, підтримку наступальних операцій українських військ, а також запобігання створенню буферних зон на українській території. Успіх цього пункту передбачає подальшу допомогу від партнерів у формуванні резервних бригад для Збройних Сил України, покращення протиповітряної оборони до рівня, необхідного для захисту міст і сіл, розширення операцій з використанням українських ракет і дронів, а також зняття обмежень на застосування далекобійної зброї на всій території Росії. Важливим аспектом є отримання в реальному часі супутникових даних від партнерів, що значно покращить здатність України до оборони.

Третій пункт стосується концепції стримування. Російське керівництво діє агресивно лише тоді, коли впевнене у відсутності адекватної відповіді. Україна пропонує розміщення на своїй території стратегічного неядерного пакету стримування, який забезпечить її захист від військових загроз з боку Росії. Це створить передумови для обмеження можливостей Росії продовжувати агресію і змусить її шукати дипломатичні шляхи врегулювання конфлікту.

Четвертий пункт стосується стратегічного економічного потенціалу України, включаючи її багаті поклади критичних ресурсів, таких, як уран, титан, літій і графіт. Росія намагається захопити ці ресурси, але Україна має потенціал для економічного зростання, яке може посилити Євросоюз і демократичний світ у глобальній конкуренції. Україна пропонує партнерам спільно захищати ці ресурси та інвестувати в їх розвиток, що забезпечить довгострокову економічну безпеку для Європи та її партнерів.

П'ятий пункт розрахований на повоєнний період. Україна матиме один із найбільш досвідчених військових контингентів у Європі, здатний

активно зміцнювати оборону НАТО. Український військовий досвід у сучасній війні та співпраці з партнерами є безцінним для колективної безпеки Європи. Україна пропонує заміщення окремих контингентів американських збройних сил у Європі своїми підрозділами, що дозволить значно посилити європейську безпеку після війни [12].

План перемоги, запропонований В. Зеленським, переслідує кілька ключових цілей. По-перше, це — внутрішня мета. Українське суспільство протягом тривалого часу не отримувало позитивних новин з фронтів, а просування російської армії на Донбасі та контратаки в Курській області могли призвести до морального занепаду в суспільстві. В цьому контексті заява головнокомандувача про наявність чіткого плану щодо завершення війни, причому «не пізніше наступного року», є важливою для підтримки морального духу, хоча і має відверто терапевтичний ефект. Попри деякі спекуляції про можливість компромісів, оскільки Зеленський не згадав про «вихід на кордони 1991 року», він все ж таки вказав на свою «формулу миру», яка передбачає повернення України до міжнародно визнаних кордонів. Це свідчить про непохитну позицію щодо територіальної цілісності країни.

Друга мета — прагматична. Зеленський у своєму плані наголошує на перевагах підтримки України для Заходу, акцентуючи увагу не лише на ідеалістичних аспектах, а й на економічній вигоді. Україна є важливим джерелом стратегічних ресурсів, таких, як продовольство та критично важливі метали, що робить її підтримку вигідною для західних партнерів. Деталі цього аспекту, ймовірно, містяться у закритому додатку до четвертого пункту плану, що наразі перебуває на розгляді західних союзників. Україна матиме одну з найбільш досвідчених армій, оснащену сучасним озброєнням. Зеленський пропонує, щоб українські війська могли замінити деякі американські контингенти, дислоковані в Європі, що може стати важливим фактором безпеки для регіону.

Третя мета — конкретна: чіткі кроки, які партнери України мають здійснити для досягнення перемоги. Це включає такі заходи, як запрошення до НАТО, дозвіл на удари по військових цілях на території Росії, участь західних сил протиповітряної оборони, інвестиції в український військово-промисловий комплекс. Новою у промові Зеленського є пропозиція про розміщення неядерного пакету стримування на українській території, що можна інтерпретувати як запрошення США або інших західних країн розмістити військові бази на українській землі.

Водночас варто привернути увагу до деяких юридичних аспектів звернення Президента Зеленського. План перемоги не затверджувався ніяким державним органом. РНБОУ мала би це зробити. За великим рахунком, План перемоги не є, власне, планом, так само як і формула миру не є формулою. Це певні нариси стратегії, проте які теж вкрай важливі в теперішній критичній ситуації.

Щодо реакції Заходу, Зеленський повідомив, що партнери розглядають план практично та зосереджено, звертаючи особливу увагу на деталі. Україна очікує конкретної відповіді щодо надання далекобійної зброї та подальших кроків щодо вступу до НАТО. Однак остаточних рішень у цих

питаннях поки немає. Перші реакції на План перемоги були стриманими та неофіційними. Під час візиту В. Зеленського до США американські ЗМІ вже висвітлювали, що Білий дім залишився байдужим до цього плану, бо ньому немає нічого принципово нового. Ця реакція підкреслює проблеми з політичним лідерством в адміністрації США, адже План перемоги передбачає не лише силу, а й рішучість, особливо з боку Сполучених Штатів. Але це не узгоджується з поточними намірами адміністрації Байдена, яка, здається, прагне уникати надмірних дій, а реакції України викликають певне роздратування. Саме тому в коментарях постійна представниця США при НАТО Джуліана Сміт повторює звичну тезу про те, що цей момент «ще не настав».

Реакція Європейської Унії на План перемоги продемонструвала об'єднаний голос європейських лідерів, які, усвідомивши загрозу з боку Росії, стурбовані можливим зменшенням підтримки з боку США. Це посилює публічний тиск на Вашингтон, а також активізує заяви впливових європейських політиків, що Україна може розглядати як потужний сигнал солідарності. Данський прем'єр-міністр Метте Фредеріксен 17 жовтня висловила підтримку плану, наголошуючи на центральній ролі членства України в НАТО як надійного «страхування життя» для країни, і додала, що План перемоги містить багато цінних ідей. Аналогічно глава МЗС Литви Габріелюс Ландсбергіс закликав до швидкого виконання плану, включаючи надання безпекових гарантій, що дозволять знизити ризик повторення агресії з боку Росії. Міністр закордонних справ Латвії Байба Браже також підтримала план, назвавши його «надійним шляхом до перемоги України». Верховний представник ЄС з питань закордонних справ Жозеп Боррель підкреслив необхідність надання Україні більш потужних безпекових гарантій, зазначивши, що забезпечення безпеки України є рівнозначним зміцненню безпеки Європи загалом. Він додав, що шлях до переговорів з Росією лежить винятково через перемогу на полі бою.

Водночас прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан очікувано відреагував скептично, назвавши План перемоги «жахом» та заявивши про намір просувати переговори ЄС з Росією, критикуючи при цьому поточну стратегію ЄС щодо України як недостатньо організовану та продуману.

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте відреагував очікувано помірковано. Він зауважив, що план потребує глибокого обговорення низки політичних та військових аспектів з Україною для визначення реальних можливостей його реалізації. Таке обережне формулювання натякає на гнучкий підхід НАТО, що поки не повністю відповідає очікуванням України щодо швидкого приєднання до Альянсу. Утім, функція М. Рютте полягає не в ухваленні однозначних рішень, а у забезпеченні балансу між позиціями держав-членів НАТО. Консенсусу щодо запрошення України до Альянсу немає і не очікується в осяжному майбутньому.

В Росії проголошений Президентом Зеленським План перемоги був сприйнятий як потенційна загроза, яка може призвести до ескалації конфлікту з НАТО. Зокрема, речниця міністерства закордонних справ Росії М. Захарова 16 жовтня зазначила, що цей план «спонукає НАТО до пря-

мого протистояння з Росією». Така позиція вказує на тривогу Росії перед можливістю подальшого посилення Альянсу і його підтримки України, що може серйозно вплинути на баланс сил. Прессекретар Кремля Д. Песков заявив, що Київ має «усвідомити причини конфлікту», а реальним мирним планом буде визнання безперспективності української політики.

Насправді успішна реалізація цього плану можлива лише через значне послаблення Росії, для чого Україні критично необхідні ресурси та захисні гарантії НАТО. Без цього перемога України стає менш вірогідною, з ризиком наступної ескалації на території Молдови та Грузії, тоді як самі європейські країни можуть залишитися без належної військової підтримки. Варто згадати, що Росія виправдовувала своє вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року саме наявністю загрози з боку НАТО. Цьому передували ультиматум Путіна, який вимагав від Альянсу повернутися до кордонів 1990-х років. Відповідно до російської пропаганди, війна в Україні ведеться проти НАТО, тож перспектива вступу України до Альянсу, ймовірно, не змінить сприйняття «простих росіян», які вже підготовлені до цієї думки [11].

Поки ядерна зброя існує, її використання залишається реальною загрозою. У періоди криз та конфліктів ця загроза зростає. З лютого 2022 року Кремль постійно використовує ядерну риторику для політичного тиску, але це не повинно відволікати від серйозної небезпеки реального ядерного удару на території України. Західним державам, які намагаються підтримувати Україну, водночас остерігаючись ядерної ескалації, варто враховувати, що поступки Росії та її значна військова перевага можуть підвищити ймовірність ядерного удару більше, ніж її військовий відступ [14].

У сучасній геополітичній обстановці увага зосереджена не стільки на потужності країн Глобального Півдня, скільки на обережності, яка межує з системним боягузством, представників НАТО та ЄС. Сполучені Штати, традиційний арбітр геополітичних процесів на Заході, під керівництвом Джо Байдена проводять політику запобігання ескалації конфлікту з Росією. У Вашингтоні Росія сприймається як менш небезпечний супротивник у порівнянні з Китаєм, оскільки РФ не має достатніх економічних ресурсів для глобального домінування. У той час для Китаю досягнення статусу провідної економіки світу є цілком досяжною метою.

НАТО, чий стратегічний сенс був оновлений після окупації Криму та частин Донецької та Луганської областей Росією, виявився далеким від того військово-політичного образу, яким його малювали в радянські часи. Насправді Альянс є оборонним об'єднанням, і твердження про його готовність до прямого військового конфлікту з Росією є помилковим. Після завершення «холодної війни» бойовий дух серед країн НАТО став скоріше винятком, ніж правилом.

Однак збройний конфлікт в Україні приніс НАТО стратегічні переваги: Фінляндія та Швеція приєдналися до Альянсу, що перетворило Балтійське море фактично на внутрішнє озеро НАТО. Відстань від фінсько-російського кордону до Санкт-Петербурга, яка становить лише 70 кілометрів, створює додаткові можливості для євроатлантичних «яструбів». Проте відновлення бойової рішучості потребує часу: тривале зниження

витрат на оборону після закінчення «холодної війни» ослабило силу відповіді НАТО на загрози з боку Росії, хоча поступове збільшення військових витрат може привести до серйозної зміни підходів до безпеки.

Європейський Союз під керівництвом Урсули фон дер Ляєн прагне відігравати роль осередку стабільності в Європі, але говорити про його однозначні успіхи поки зарано. Демократичні механізми, конкуренція на ринку і свобода слова, притаманні європейській політичній системі, Росія сприймає як прояв слабкості Заходу і використовує це у своїх інтересах. Через це з'являються впливові політичні групи, які займають прокремлівські позиції. Кремль активно впроваджує «активні заходи» у тих державах ЄС, які виявляють найбільшу готовність протистояти російському тиску, одночасно заохочуючи своїх союзників, таких, як Віктор Орбан, до співпраці.

Хвиля публікацій у західних медіа про можливі шляхи негайного припинення війни свідчить про існування в країнах Заходу груп впливу, які вважають за краще повернутися до «business as usual» з Росією. Економічні інтереси, навіть у сфері оборонно-промислового комплексу, часом переважають над солідарністю з Україною, що демонструє впливовість цих угруповань. Продовження економічної співпраці з Росією у стратегічних галузях, попри санкції, свідчить про обмежену далекоглядність певних кіл на заході.

Євроатлантичний світ переживає кризу позиціонування. Протягом останніх трьох десятиліть його еліти не змогли відмовитися від прагнення вести переговори з Росією як зі звичайною країною, незважаючи на військові та безпекові загрози. Хоча НАТО значно підвищило інтенсивність військових навчань, питання готовності протистояти реальній загрозі залишається відкритим. Регулярно постають питання про здатність Заходу надавати Україні своєчасну підтримку. Очікувані радикальні зміни, пов'язані з виборами у США або Німеччині, малоімовірні, оскільки НАТО, як найбільший безпековий союз у світі, розгортається повільно, але стабільно, що може стати перешкодою для швидких змін.

Україна повинна максимально використовувати цю ситуацію, зберігаючи свою приналежність до демократичного табору та зміцнюючи внутрішню стійкість. Боротьба з корупцією, забезпечення свободи слова, підвищення якості управління та стратегічних комунікацій є не менш важливими чинниками успіху, ніж військова мобілізація. Україна має довести свою цінність для НАТО та ЄС, наголошуючи на своїй ролі найбільшої європейської держави і критично важливого елементу безпекової архітектури Європи.

Україна має довести партнерам власну спроможність реалізовувати План перемоги, перетворити його в операційні завдання, які здатні реалізувати компетентні команди. Це абсолютно необхідно, якщо очікуємо значної підтримки від міжнародних партнерів.

Зокрема, варто доопрацювати три ключові аспекти плану:

- повна та негайна конфіскація російських суверенних активів на Заході. Це дозволить вивільнити приблизно 300 мільярдів доларів, які слід спрямувати на фінансування нашого Плану перемоги. Одним з

головних ризиків для України є втома західних платників податків від постійного фінансування війни. Наша відповідь на цей виклик має бути чіткою: «нехай Росія оплачує наслідки своєї агресії. У вас є її активи, конфіскуйте їх і передайте Україні для забезпечення остаточної перемоги»;

- мобілізація всього суспільства в Україні: залучення всіх, від військових до інженерів, від вчителів до митців і рядових працівників державних установ. Для реалізації амбітного плану перемоги ми повинні боротися не лише на полі бою, але й у серцях, документах та цифровій сфері;
- для цього необхідна довіра громадян до держави і державних інституцій, що базуються на професіоналізмі і компетентності. Довіра зміцниться, коли на державні посади будуть призначені добросовісні та кваліфіковані фахівці, які отримують від президента повну підтримку для впровадження проактивних реформ та ініціатив, спрямованих на виконання Плану перемоги. Президент зробив важливий заклик до єдності всередині країни. Проте теза про відсутність внутрішніх ворогів сумнівна (це не лише зрадники, підпалювачі, а й численні прокурори-інваліди тощо).

Світ переживає критичний момент у сучасній історії, коли людство вирішує, чи нас об'єднує спільна етика, що виходить за межі лише кровної помсти та жадоби до грошей. У демократичних країнах зосереджено достатньо ресурсів, щоб відновити концепцію справжнього міжнародного порядку, побудованого на засадах справедливості й спільної безпеки. Якщо ці ресурси не буде консолідовано та ефективно використано в 2025 році, шанс може бути втрачено.

На жаль, деякі зовнішні партнери України, зокрема США та Німеччина, намагаються спрямувати Київ до сценарію чергового замороженого конфлікту. Українське керівництво заявляє, що не допустить цього. Настав час для всіх союзників України і захисників глобальної демократії продемонструвати свою позицію. Україна має отримати все необхідне для перемоги у війні 2025 року, інакше цей конфлікт ризикує стати затяжним, подібним до арабо-ізраїльського, тягар якого ляже на наступні покоління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Віднянський С., Мартинов А. (2023) Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство: монографія. К.: Інститут історії України НАН України, 2023. 264 с.
2. В'ятрович В. (2023) Наша столітня. Короткі нариси про довгу війну. К.: Фабула, 256 с.
3. Гардінг Л. (2023) Вторгнення. За лаштунками кривавої війни Росії та боротьби України за виживання: пер з англ. І. Возняка. Харків: Віват, 2023. 352 с.
4. Гарькавий Є. М., Рубель К. В. (2024). Механізми ведення гібридної війни у гуманітарній сфері // Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Сер.: Політичні науки. 2024. № 9. С. 30-35

5. Горбулін В., Бадрак В. (2024) Російська війна проти України. Як нарешті розірвати чотирьохсотрічне замкнене коло. К.: Брайт Букс, 2024. 302 с.
6. Зеленько Г. І. (2024). Інституційна спроможність України в умовах війни. Стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 23 серпня 2024 року. URL: <https://doi.org/10.15407/visn2024.09.049>
7. Плохій С. (2023). Російсько-українська війна: повернення історії. К.: КСД, 2023. 400 с.
8. Потехін О., Клименко Ю. (2023). Геополітика проти безпеки: союзницьке стримування агресії в Європі ХХ — початку ХХІ ст. К.: Дух і літера, 2023. 552 с.
9. Присяжнюк С. В. (2024). Функціонал гуманітарної політики як чинника протидії інформаційній агресії // Політичне життя. 2024. № 3. С. 61-66.
10. Рущенко І. П. (2023). Ідеологія рашизму : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 276 с.
11. У США «не вражені», а в Орбана «жах»: як на Заході та в Росії відреагували на План перемоги. URL: https://24tv.ua/plan-peremogi-zelenskogo-2024-reaktsiya-yes-rosiyi-nato-ssha_n2665143
12. Хай наша спільна робота за Планом перемоги якнайшвидше обернеться миром для України — виступ Президента у Верховній Раді 16 жовтня 2024 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/haj-nasha-spilna-robot-a-za-planom-peremogi-yaknajshvidshe-ob-93849>
13. Якубова Л.Д. (2023). Рашизм: Звір з безодні / Інститут історії України НАН України. Київ: Академперіодика, 2023. 318 с.
14. Budjeryn M. Why Russia is more likely to go nuclear in Ukraine if it's winning. URL: https://thebulletin.org/2024/10/why-russia-is-more-likely-to-go-nuclear-in-ukraine-if-its-winning/?fbclid=IwY2xjawF6-LlleHRuA2FlbQIxMAABHeUNjsPplLdbiqsKlr4nEtiBSm2v_SFbSIF-UYs0r9X0BLn0IR4vf3XoGA_aem_TOVyMuomfZok_26gKHfxJQ

REFERENCES

1. Vidnyanskyi S., Martynov A. (2023). Rosiys'ko-ukrayins'ka viyna ta mizhnarodne spivtovarystvo [The Russian-Ukrainian war and the international community] monohrafiya. K.: Instytut istoriyi Ukrayiny NAN Ukrayiny, 2023. 264 p. [in Ukrainian].
2. Viatrovych V. (2023) Nasha stolitnia. Korotki narysy pro dovhu viinu [Our centenary. Short essays about the long war] K.: Fabula, 256 p. [in Ukrainian].
3. Harding L. (2023) Vtorhnennya. Za lashtunkamy kryvavoi viiny Rosii ta borotby Ukrainy za vyzhyvannia [Intrusion. Behind the scenes of Russia's bloody war and Ukraine's struggle for survival]. Kharkiv: Vivat, 2023. 352 p. [in Ukrainian].
4. Harkavyi Ye. M., Rubel K. V. (2024). Mekhanizmy vedennia hibrydnoi viiny u humanitarnii sferi [Mechanisms of waging hybrid warfare in the humanitarian sphere] // Visnyk Donets'koho natsional'noho universytetu imeni Vasylya Stusa. Ser.: Politychni nauky. 2024. — № 9. — P. 30-35 [in Ukrainian].
5. Horbulin V., Badrak V. (2024) Rosiiska viina proty Ukrainy. Yak nareshiti rozirvaty chotyrokhisotrichne zamknene kolo [Russian war against Ukraine. How to finally break the four-hundred-year closed circle]. K.: Brait Buks, 2024. — 302 p. [in Ukrainian].
6. Zelenko H. I. (2024) Instytutsiina spromozhnist Ukrainy v umovakh viiny [Institutional capacity of Ukraine in conditions of war]. Stenohrama dopovidi na zasidanni

- Prezydii NAN Ukrainy 23 serpnia 2024 roku Retrived from <https://doi.org/10.15407/visn2024.09.049> [in Ukrainian].
7. Plokhii S. (2023) Rosiisko-ukrainska viina: povernennia istorii [The Russian-Ukrainian war: the return of history]. K.: KSD, 2023. 400 p. [in Ukrainian].
  8. Potyekhin O., Klymenko Yu. (2023) Heopolityka proty bezpeky: soyuznytske strymuvannia ahresii v Yevropi KHKH — pochatku KHKHI st [Geopolitics versus security: Allied deterrence of aggression in Europe in the 20th and early 21st centuries]. K.: Dukh i litera, 2023. 552 p. [in Ukrainian].
  9. Prysiazhniuk S. V. (2024) Funktsional humanitarnoi polityky yak chynnyka protydii informatsiinii ahresii [The functionality of humanitarian policy as a factor in countering informational aggression] //Politychne zhyttia. 2024. — No 3. P. 61-66 [in Ukrainian].
  10. Rushchenko I. P. (2023) Ideolohiia rashyzmu [The ideology of racism] monohrafiia / I. P. Rushchenko. — Kharkiv : KHNU imeni V. N. Karazina, 276 p. [in Ukrainian].
  11. U SSHA «ne vrazheni», a v Orbana «zhakh»: yak na Zakhodi ta v Rosii vidreahuvaly na Plan peremohy [The USA is «not impressed», but Orban is «horrified»: how the West and Russia reacted to the Victory Plan]. Retrived from https://24tv.ua/plan-peremogi-zelenskogo-2024-reaktsiya-yes-rosiyi-nato-ssha_n2665143 [in Ukrainian].
  12. Khay nasha spilna robota za Planom peremohy yaknaishvydshe obernetsia myrom dlia Ukrainy [Let our joint work under the Victory Plan turn into peace for Ukraine as soon as possible] — vystup Prezydenta u Verkhovnii Radi 16 zhovtnia 2024 r. Retrived from <https://www.president.gov.ua/news/haj-nasha-spilna-robota-za-planom-peremogi-yaknajshvidshe-ob-93849> [in Ukrainian].
  13. Yakubova L.D. (2023) Rashyzm: Zvir z bezodni [Racism: The Beast from the Abyss] / Larysa Yakubova; Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy. Kyiv: Akademperiodyka, 2023. 318 p. [in Ukrainian].
  14. Budjeryn M. Why Russia is more likely to go nuclear in Ukraine if it's winning. Retrived from https://thebulletin.org/2024/10/why-russia-is-more-likely-to-go-nuclear-in-ukraine-if-its-winning/?fbclid=IwY2xjawF6-Ll1eHRuA2FlbQIxMAABHeUNjsPp1LdbiqsK1r4nEtiBSm2v_SFbS1F-UYs0r9X0BLn0IR4vf3XoGA_aem_TOVyMuomfZok_26gKHfxJQ [in English].